

Dr. Joanna Lisek
Department of Jewish Studies, University of Wrocław
joanna.degler@gmail.com

Tradycyjna kultura żydowska - człowiek, czas i przestrzeń

Lviv Summer School
Jewish History, Multiethnic Past,
and Common Heritage: Urban Experience in Eastern Europe
July 13 – August 7, 2015
Center for Urban History. Lviv, Ukraine

Do całego cyklu wykładów:

Marc Stern: Co to jest judaizm. Odpowiedzi na najczęściej stawiane pytania, tłum. Magdalena Ruta, Kraków 2003.

Alan Unterman, Żydzi. Wiara i życie, tłum. z ang. Janusz Zabierowski, Warszawa 2002, 2005; tu: Doktryny religijne, Wierzenia religijne, Odłamy judaizmu.

Кержнер: Традиції та побут євреїв України, w: Нариси з історії та культури євреїв України, Київ 2008, s. 275 – 299.

1. Cykl życia - narodziny, wejście w dorosłość, ślub, ideał małżeństwa, starość, śmierć.

Regina Lilientalowa: *Dziecko żydowskie*, Warszawa 2007, s.17-39.

A. Unterman, *Żydzi...op.cit*, tu: *Rytuał w życiu. Dzieciństwo i młodość; Rytuał w życiu. Życie seksualne, małżeństwo i starość.*

Ninel Kameraz-Kos, *Święta i obyczaje żydowskie*, Warszawa 1997, tu: *Obrzezanie, Bar Micwa, Ślub, Śmierć i pogrzeb.*

Izrael Jozua Singer: *Josie Kalb*, Warszawa 1961, s.29-41.

Кержнер, s. 287 – 288; Stern, 26 – 37.

Кержнер, 288 – 290; Stern, 38 – 51.

Кержнер, s. 290 – 292; Stern, s. 51 – 62.

2. Przestrzeń - dom, synagoga, bet-midrász, mykwa, cmentarz

Anka Grupińska: *Rywke z Mea Szearim*, w. A. Grupińska: *Najtrudniej jest spotkać Lilit*, Kraków-Budapeszt 2008, s. 169-185.

Ninel Kameraz-Kos, *Święta...op.cit.*, tu: *Kaszrut.*

Joanna Lisek, *Mykwy w księgach pamięci, w: Nieme dusze? Kobiety w kulturze jidysz*, Wrocław 2010.

Stern, 104 – 107.

Stern, 121 – 123, 131 - 133

3. Cykl roku - kalendarz i święta

Bella Chagall, *Płonące świece*, tłum. Jolanta Sell, Kraków 1978, tu: *Szabes*, s.32 – 52.

Ninel Kameraz-Kos, *Święta...op.cit.*, tu: *Kalendarz żydowski, Rosz Ha-Szana, Jom Kipur, Sukot, Chanuka, Purim, Pesach, Szawuot, Szabat.*

A. Unterman, *Żydzi...op.cit.*, tu: *Rok rytualny. Od Nowego Roku do Święta Namiotów, Rok rytualny. Od Chanuki do miesiąca Aw.*

Кержнер, s. 275 – 282, Stern, s. 63 – 100.

4. Rola kobiety i mężczyzny w tradycyjnej kulturze żydowskiej

Salomon Majmon: *Autobiografia*, tłum. Leo Belmont, Warszawa 2007, s. 88-100.

Stern, 116 - 123.

Daniel Boyarin: *Unheroic Conduct. The Rise of Heterosexuality and the Invention of the Jewish Man*, Berkeley, Los Angeles, London 1997, tu: *Femminization and Its Discontents: Torah Study as a System for the Domination of Women.*

Rachel Biale, *Women and Jewish Law. The Essential Texts, Their History, & Their Relevance for Today*, New York 1984, 1995, tu: *Women and The Mitzvot.*

Lidia Jerkiewicz, *Rola zogerek w tradycyjnej społeczności żydowskiej. Rekonesans badawczy, w: Nieme...op.cit.*

Anna Grupińska: *Zwyczajna rzecz, jak każda inna; Malke*; w: A. Grupińska: *Najtrudniej jest spotkać Lilit*, Kraków – Budapeszt 2008, 191-199, 219-239.

Stern, 101 – 103; 116 - 123.

5. Żydowskie kodeksy religijne

Ninel Kameraz-Kos, *Święta...op.cit.*, tu: *Tora, Talmud.*

A. Unterman, *Żydzi...op.cit.*, tu: *Biblia i objawienie.*

Krzysztof Pilarczyk: *Literatura żydowska od epoki biblijnej do haskali. Wprowadzenie religioznawcze, literackie i historyczne*, Kraków 2006, tu: *Historia kanonu, Historia tekstu, Starożytne tłumaczenia.*

Essential Papers on the Talmud, ed. Michael Chernick, New York, London, tu: Robert Goldenberg, *Talmud*.

Gershom Scholem, *Mistycyzm żydowski i jego główne kierunki*, tłum. Ireneusz Kania, Warszawa 1997, tu: *Zohar I. Tekst i jego autor*.